

५. दिनेशः पत्रालयं गच्छति । (रमेशः)

६. बस्यानं ग्रामं गच्छति । (चालकः)

२.३.३

i) बुद्ध्यर्थकानां धातूनां

ii) प्रत्यवसानार्थकानां धातूनां

(अति, खादति, भक्षयति इत्येताम् धातून् विहाय)

iii) शब्दकर्मकाणां धातूनां

iv) दृशधातोः च

णिजन्ते
प्रयोगकर्तुः
द्वितीया

अभ्यासः - १६

आवरणे निर्दिष्टस्य प्रयोजककर्तुः अणिजन्तवाक्यस्य च साहाय्येन उदाहरणेषु इव प्रयोज्यकर्तुः द्वितीयां कुर्वन्तः णिजन्तवाक्यानि लिखन्तु ।

उदा -

छात्रः वार्ता जानाति । (अध्यापकः)

अध्यापकः छात्रं वार्ता ज्ञापयति ।

१. शिवः विषयं जानाति । (शङ्करः)

२. सञ्चालकः मार्गं जानाति । (निर्देशकः)

३. बालाः व्याकरणम् अधीयते । (अध्यापकः)

४. छात्रः श्लोकार्थं बोधति । (गुरुः)

५. पान्थः मार्गं जानाति । (आरक्षकः)

अभ्यासः - १७

उदा -

शिशु = अन्नं भुङ्के । (माता)

माता शिशुम् अन्नं भोजयति ।

१. रुग्णः अन्नं भुङ्के । (माता)

२. गोपालः क्षीरं पिबति । (भगिनी)

३. रुग्णा माता औषधं पिबति । (पुत्री)

४. वृद्धा यवागूं भुङ्के । (पुत्री)

५. भग्नहस्तः अनुजः क्षीरं पिबति । (अग्रजा)

अभ्यासः - १८

उदा -

पत्नी गीतं शृणोति । (पतिः)

पतिः पत्नीं गीतं श्रावयति ।

१. प्रवाचकः वार्तां शृणोति । (प्रतिनिधिः)

२. छात्रः वेदं पठति । (आचार्यः)

३. विद्यार्थिनी गीतं पठति । (अध्यापिका)